

ἐπίλοιπον τοῦ σώματος, μετὰ σταθερᾶς καὶ τακτικῆς κινήσεως. Ἐνῶ τὸ ζῶον προβαίνει διὰ τοῦ οἰσφάγου, τὰ μέρη ὅθεν διεπέρασεν ἀναλαμβάνουν τὸ πρότερον αὐτῶν μέγεθος, ἂν καὶ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ θῆσιν ἐμφαίνῃ πάντοτε ἐξωτερικὴ τις ὀγκωσις. Θηρεύουν δὲ γενικῶς σκύλους, αἰγας, δορκάδας, καὶ τὰ μικρότερα τοῦ κυνηγίου εἶδη. Κατὰ τινὰς ἐφορμῶσι καὶ εἰς βουβάλους καὶ εἰς τίγρεις· πλὴν τοῦτο εἶναι πολὺ ἀβέβαιον. Εἰς ἀνθρώπους ὅμως βεβαίωτατα προσβάλλουν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀνεκδότου.

‘Ὀλίγα ἔτη πρὶν ὑπάγωμεν εἰς τὴν Καλκούτταν,’ διηγεῖται τις, ‘ὁ πλοίαρχος ἐγχωρίου τινὸς καραβίου, περνῶν ἀπὸ τὸ μέρος τὸ λεγόμενον Συνδερβύνδα, ἔστειλε μίαν λέμβον εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ ἐπάρῃ νωπά τινα ὀπωρικά, καλλιεργούμενα ἐκεῖ ὑπὸ τῶν ὀλίγων ἀθλίων κατοίκων τῆς μισοζένου αὐτῆς χώρας. Φθάσαντες εἰς τὸ παράλιον, ἤραξαν τὴν λέμβον, καὶ ἀφῆσαντες ἕνα μέσα πρὸς φύλαξιν, ἐξῆλθον. Ὁ Λάσκαρ*, ὅστις ἀπέμεινεν εἰς τὴν λέμβον, ἀπηυδνημένος ἐκ τῆς θερμότητος, ἐπλάγιασεν ὑπὸ τὰ καθίσματα, καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐνῶ δ' εὐρίσκετο εἰς τὴν εὐδαίμονα ταύτην ἀναισθησίαν, παμμεγέθης τις Βόας συσφιγκτῆρ προέκυψεν ἀπὸ τὸ ὄσος, ἔφθασεν εἰς τὴν λέμβον, εἶχεν ἤδη περιτυλίξειν εἰς τὸν κοιμώμενον τὸ τερατῶδες σῶμά του, καὶ ἔλειπεν ὀλίγον νὰ κατασυντρίψῃ αὐτόν· ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν τὴν κρίσιν αὐτῆς στιγμῆς ἔφθασαν οἱ σύντροφοί του, καὶ κτυπήσαντες τὸ τέρας, ἀπέκοψαν μέρος τῆς οὐρᾶς, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου τὸσον ἡσθένησεν, ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον καμμίαν βλάβην νὰ ἐπιφέρῃ. Εὐκόλως ἔπειτα ἐθανατώθη ὁ ὄφις, καὶ μετρηθεὶς εὐρέθη ἐξήκοντα δύο ποδῶν καὶ τινων δακτύλων τὸ μήκος.’

Εἰς τὴν Βραζιλίαν ἐπικρατεῖ ἰδέα τις, ὅτι ὁποιος ἐδαγκάσθῃ ἀπὸ τὸν βόαν συσφιγκτῆρα δὲν ἔχει τίποτε νὰ φοβῆται ἀπ' ἄλλον τινὰ ὄφιν. Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη πιθανὸν ὅτι εἶναι πρόληψις.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Ἀριθ. 4.

ΘΑΥΜΑΤΑ. ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀποστόλων πολλαὶ προφητεῖαι, τῶν ὁποίων ἡμεῖς γινώσκομεν τὴν πληρώσιν, δὲν ἦσαν ἐτι πεπληρωμέναι, ἀρκετὰ ὅμως εἶχαν ἰδεῖν πληρωθέντα περὶ τοῦ Ἰησοῦ οἱ τότε ζῶντες, ὥστε μετὰ λόγον νὰ πιστεύσωσι καὶ νὰ παραδεχθῶσι τὸν Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' ἴσως ἀπορήσῃ ὁ ἀναγνώστης, καὶ εἴπῃ, ‘Τίς ἡ χρεία νὰ ἐρευνῶσι τὰς Γραφὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν ὅσα οἱ Ἀπόστολοι ἐδίδασκαν, ἂν οἱ Ἀπόστολοι αὐτοὶ τῶνόντι ἐθαυματούργουν, ὡς μᾶς λέγει τὸ Εὐαγγέλιον; Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ

πιστεύσωσιν εἰς τὴν ἀγγελίαν τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἐνῶ ἔβλεπαν αὐτοὺς ὅτι ἐγγίζοντες μόνον ἐθεράπευαν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ μ' ἕνα λόγον ἐδίδαν εἰς τοὺς τυφλοὺς φῶς, καὶ τοὺς χωλοὺς ἔκαμναν νὰ περιπατῶσιν;’ Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνθυμώμεθα ὅτι τὸν καιρὸν ἐκείνον οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν εἰς τὴν μαγικὴν· ὅχι μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ πολὺν χρόνον ἀφοῦ ὁ Χριστιανισμὸς ἐπεκράτησεν, ὁ λαὸς κοινῶς ἐπίστευεν ὅτι ὑπῆρχαν μάγοι, οἵτινες διὰ τῆς βοηθείας τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἠδύνατο νὰ θαυματοουργῶσιν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ἀποστόλων, ἡ ἐσφαλμένη αὕτη περὶ τῆς μαγικῆς ἰδέα ἦτο γενικωτάτη, τόσον μετὰ τῶν Ἰουδαίων ὅσοι καὶ μετὰ τῶν Ἑθνικῶν. Ὅσοι ἐκ τῶν Ἰουδαίων, τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ ἰδόντες, ἀπέβαλον αὐτόν, δι' ὀχλήσαντο ὅτι ἦτο μάγος, θαυματοργῶν διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμόνων. Τοῦτο δὲ οὐχὶ μόνον ἱστορεῖται ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν συγγραφέων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλὰ καὶ σώζεται πατροπαράδοτον ἕως τῆς σήμερον μετὰ τῶν ἀπιστούντων Ἰουδαίων· οἵτινες ἔχουν ἀρχαῖον τι βιβλίον, ὅπου κατ' αὐτόν τὸν τρόπον ἐξηγεῖται ἡ γένεσις τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Ἀναμφιβόλως δὲ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς δι' ὀχλήσαντο οἱ ἔχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ. Διότι, ἂν οἱ σύγχρονοι καὶ συντοπίται αὐτοῦ ἤκουοντο τὴν ἀλήθειαν τῶν θαυμάτων, καὶ διεκήρυτταν ὅτι τὰ περὶ αὐτῶν ἦσαν μυθώδη, καὶ ὅτι θαύματα ποσῶς δὲν ἐνηργήθησαν, τὸ αὐτὸ βέβαια ἤθελεν ἐξακολουθεῖν νὰ λέγῃ πάντοτε οἱ ἀπόγονοί των. Πάντῃ ἀπίθανον εἶναι ὅτι ἄλλη γενεὰ Ἰουδαίων ἤθελε προσδράμειν εἰς τὴν πρόφασιν τῆς μαγείας, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ θαύματα, ὑπὸ τῶν συγχρόνων οὐδόλως ὡμολογημένα, ἀλλ' ὡς πλάναι θεωρηθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ λαοῦ, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐλέγετο ὅτι ἐνηργήθησαν.

Τὸ αὐτὸ φρόνημα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἶχαν καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἑθνῶν ὑπεναντίοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν μαγικὴν ὡσαύτως ἀποδίδοντες τὰ Χριστιανικὰ θαύματα. Τοῦτο δὲ μανθάνομεν ἀφ' ὅλα τὰ σωζόμενα λείψανα τῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρχαίων συγγραμμάτων, ὡς καὶ τῶν εἰς αὐτὰ γενομένων ἀπολογιῶν.

Ἐάν τὴν σήμερον εἰσέλθοι τις ἐπαγγελλόμενος ὅτι ἐστάλθῃ ἐκ Θεοῦ, καὶ ὅτι θαυματοργεῖ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τοιαύτης ἀποστολῆς, τὸ μόνον ζήτημα φυσικὰ ἤθελεν εἶσθαι, θαυματοργεῖ τῶνόντι; ἅπαντες δὲ ἤθελεν πιστεύειν αὐτὸν διαμίας, εὐθὺς ἀφοῦ ἐπληροφοροῦντο ὅτι εἶχε πράξειν τι ἀναντιρρήτως ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην δύναμιν. Ἀλλ' οὕτω πως οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔκριναν τοπάλοι. Τότε δὲν εἶχε νὰ λυθῇ ἕν μόνον ζήτημα, ἀλλὰ δύο· πρῶτον, ἐάν ἀληθῶς εἶχε φανερωθῇν σημεῖόν τι ὑπὲρ τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ δεύτερον, ἐάν ἡ ὑπερφυσικὴ αὕτη δύναμις προήρχετο ἐκ Θεοῦ ἢ ἐκ πονηροῦ δαίμονος.

Ἀφοῦ δ' ἐλύθη τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων, τουτέστιν, ἀφοῦ ὡμολογήθη τῶν θαυμάτων ἡ ἀλήθεια, οἱ Ἰουδαῖοι ἀμφίβαλλον ἐτι ἢ καὶ δὲν ἐπίστευαν τὴν ὑπὸ Χριστοῦ διδασκομένην θρησκείαν, ἐπειδὴ τοσούτον

* Λάσκαρες λέγονται εἰς τὴν Ἰνδίαν οἱ ἐγχώριοι ναῦται.

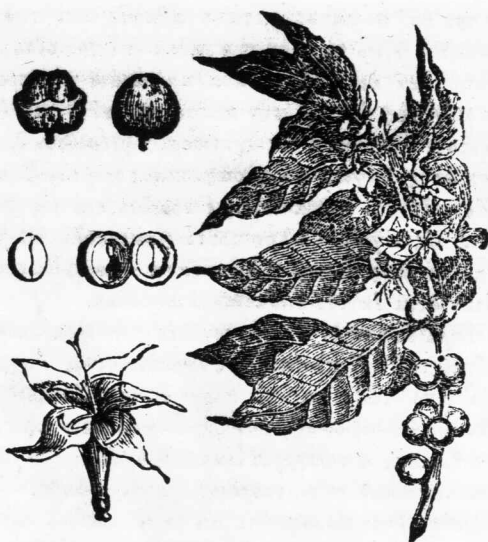
διέφερον ἀφ' ὅτι αὐτοὶ περιέμεναν· καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν ἀπέδιδαν εἰς μαγείαν τὰ θαύματά του. Ἄλλοι τινὲς ὅμως ἦσαν εἰλικρινέστεροι, εὐγενέστεροι, κατὰ τὴν φράσιν τῆς Γραφῆς, ὡς οἱ Βεροιαιοὶ. Οὗτοι, ἐπιμελῶς τὰς Γραφὰς ἐρευνήσαντες, εἶδον ὅτι αἱ περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀρχαῖαι προφητεῖαι συνεφώνουν μὲ πᾶν ὅ,τι ὁ Ἰησοῦς εἶχε πράξειν καὶ πάθειν. Τοῦτο δ' ἐπληροφόρησεν αὐτοὺς ὅτι αἱ θαυματουργίαι ἦσαν τῆς Θείας δυνάμεως, καὶ οὐχὶ τῶν πονηρῶν δαιμόνων ἀποτελέσματα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἐὰν λοιπὸν σὲ εἴπη τις, 'Πόσον οἱ τότε ζῶντες καὶ τὰ θαύματα βλέποντες ἐνώπιον αὐτῶν ἐνεργούμενα ὑπερβαίνουνσιν ἡμᾶς, ὅτινες μόνον ἀναγινώσκομεν περὶ αὐτῶν εἰς ἀρχαῖα βιβλία, καὶ πῶς ἐμποροῦν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι νὰ πιστεύωσι τόσον σταθερῶς, ὅσον οἱ τότε;' δύνασαι ν' ἀποκριθῇς ὅτι τὰ πάθη καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν διαφόρων ἀνθρώπων σχεδὸν εἶναι ἰσόρροπα. Οἱ τότε ζῶντες δὲν ἐβιάζοντο (οὐδόλως περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς) νὰ πιστεύωσι θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες· ἀλλ' ἀφίνοντο νὰ δείχνωσιν εἰλικρίνειαν, δικαίως κρίνοντας ἀπὸ τὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἀποδείξεις. Ὅσοι δ' ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τὰς δημώδεις κατὰ τοῦ Ἰησοῦ προλήψεις, καὶ ν' ἀποβάλωσιν αὐτὸν, εὗρισκαν ἀπολογίαν πρόχειρον (ἀπολογία, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς τὴν σήμερον ἤθελεν ἀκροασθῆναι) ἀποδίδοντες τὰ θαύματά του εἰς τὰς κοινῶς πιστευομένας τότε μαγικὰς τέχνας. Καὶ πάλιν, μολοντί ἐκεῖναι ἔβλεπαν πολλὰ θαύματα, περὶ τῶν ὁποίων ἡμεῖς μόνον ἀναγινώσκομεν, δὲν ἔβλεπαν ὅμως τὸ μέγιστον ἐκεῖνο θαῦμα (ὡς δύναται νὰ ὀνομασθῇ) τὸ προκείμενον εἰς τοὺς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς, τὴν ἔκτοτε δηλ. γενομένην πλήρωσιν τοσούτων προφητειῶν, καὶ μάλιστα τῶν εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς Χριστιανικῆς Δρησκείας ἀναφερομένων.

Ο ΚΑΦΕΣ.

Τὸ δένδρον, ἢ μᾶλλον ὁ θάμνος, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ καφὲς γεννᾶται, ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν βοτανολόγων Κοφφέα Ἀραβική. Ἀναβλαστάνει δὲ ὁρθίος σχεδὸν ὁ θάμνος οὗτος, φθάνων εἰς ὕψος ὀκτῶ ἕως δώδεκα ποδῶν, μακρὰ ἔχων, ἀδιαίρετα, λεπτὰ κλωνία, ἐπὶ τὰ κάτω νεύοντα, ἐσκεπασμένα δὲ μὲ ἀειθαλῆ φύλλα, ὅμοια τῶν τῆς δάφνης. Τὰ ἄνθη εἶναι λευκὰ, μὲ βραχεῖς μίσχους, καὶ παρεμφέρουσι μὲ τὰ τῆς ἱάσμης. Ὁ καρπὸς εἶναι κόκκος ἐρυθρὸς, ὅμοιος κερασίου, ἔχων δὲ ὠχρὰν, ἄνοστον, καὶ ὅπως οὖν ἰξώδη ψίχαν, ἥτις περιλαμβάνει δύο σκληροὺς ὡσεὶδεῖς σπόρους, ὁμαλοὺς ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, καὶ καμπύλους ἐκ τοῦ ἄλλου. Οἱ σπόροι οὗτοι εἶναι ὁ καφὲς, τὸν ὁποῖον ὅλοι γνωρίζομεν. Ἐντὸς δὲ τοῦ κόκκου, εἶναι πρὸς ἄλληλα ἐστραμμένα τὰ ὁμαλὰ μέρη αὐτῶν, καὶ περιτυλιγμένα ὑπὸ χονδρῶδους μεμβράνης.

Τοῦ θάμνου τούτου ὑπάρχουσι διάφορα εἶδη, προσε-

χόμενα ἀπὸ τοῦ χῶμα καὶ τοῦ κλίμα· ὅλα τὰ δένδρα τοῦ καφὲ, ὅσα εὗρίσκονται εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀμερικὴν, κατάγονται ἀπὸ φυτὸν τι τοῦ καφὲ, τὸ ὁποῖον αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως Ἀμστελοδάμου περὶ τὸ 1714 ἐχάρισαν εἰς τὸν βασιλεῖα Λοδοβίκον τὸν ΙΔ'. Τὸ φυτὸν τοῦτο περιεποιήθη ὁ βοτανικὸς de Jussieu εἰς τὴν πόλιν Μαρλὺ· τὸ δὲ 1718 ἐστάλησαν ἐξ αὐτοῦ φυτὰ εἰς τὴν Σουρινάμ, Καϋέννην, καὶ Μαρτινίκην. Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἐξηπλώθη ταχέως καθ' ὅλας τὰς Δυτικο-Ἰνδικὰς νήσους ἢ τοῦ καφὲ καλλιέργεια, ἐπειδὴ τὸ 1732 ἐγίνετο ἤδη τοσοῦτος εἰς τὴν νῆσον Ἰαμαϊκὴν, ὥστε ἡ κυβέρνησις ἐνομοθέτησεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Οἱ Ἀραβες ἐγνώριζαν τὸν καφὲν πολὺ ἀρχήτερα· τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ γενικῶς ἀποδίδουν εἰς τὸν Μεγαλλεδδὶν. Μουφτὴν τῆς κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν πόλεως Ἀδὲν, ὅστις εἶχε γνωρίσειν τὸ ποτὸν τοῦτο εἰς τὴν Περσίαν, καὶ τὸ μετεχειρίσθη ὡς ἱατρικὸν ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του. Κατὰ πρῶτον ἦτο βραδεῖα ἢ πρόδος τοῦ καφὲ· μόλις τὸ 1554 ἤρχισαν νὰ πωλῶσιν αὐτὸν δημοσίως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀπῆντησεν ὅμως καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσιν ταύτην δυσκολίας τινὰς τὸ καινοφανὲς ποτόν· παρατηρήσας ὁ Μουφτὴς ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐσύχναζαν περισσότερον εἰς τὰ καφενεῖα παρὰ εἰς τοὺς ναοὺς, ἐπρόσταξε νὰ κλεισθῶσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς εἶχεν ἤδη συνειθίσειν πολὺ τὸ ποτόν, κατέστησεν ὁ Σουλτάνος πάλιν ἐλευθέραν τὴν πώλησιν αὐτοῦ, μὲ διαταγὴν νὰ πληρόνωσι τὰ καφενεῖα σημαντικὸν φόρον. Τοσαύτην δὲ ὑπόληψιν ἀπέκτησεν ὁ καφὲς, ὥστε διηγούνται τινες ὅτι αἱ Τοῦρκισσαι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι διαζύγιον, ἂν οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἡμέλουν νὰ τὰς προμηθεύωσιν ἀρκετὴν ποσότητα καφὲ.

Ἀδελφὸν εἶναι πότε πρῶτον εἰσῆχθη ὁ καφὲς εἰς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Πιθανὸν ὅτι πρῶτοι εἰλαβον τὸ ἔθιμον τοῦτο οἱ Βενετοὶ, καθὼ καὶ μᾶλλον ἐμπορευόμενοι τότε μὲ τοὺς τόπους τῆς ἀνατολῆς. Βενετός τις, γράφων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἐν Βενετίᾳ